

Experiència seleccionada en la modalitat de comunicació oral

DADES DEL CENTRE

Codi del centre	08034217
Nom del centre	Institut Bernat el Ferrer
Localitat	Molins de Rei

TÍTOL

Aprenentatge multinivell, una pràctica inclusiva a la matèria de ciències naturals de primer d'ESO

BREU RESUM DE LA PRÀCTICA

L'aprenentatge multinivell es basa en una metodologia inclusiva per atendre tota la diversitat dins l'aula ordinària.

Es fonamenta en les "nou regles d'or" per atendre i comprendre les necessitats de l'alumnat en aules inclusives de la UNESCO (2001), l'Agència Europea per al Desenvolupament de l'Atenció a les Necessitats Educatives Especials (2003.2005).

L'hem iniciat en la matèria de ciències naturals de primer d'ESO i amb la col·laboració del departament de psicologia de la Universitat de Vic (Robert Ruiz).

La metodologia a l'aula és cooperativa i col·laborativa.

El treball a l'aula es desenvolupa a partir dels grups cooperatius i amb el suport de la biblioteca d'aula i d'un bloc on hem elaborat totes les activitats d'aprenentatge per als alumnes de l'aula de diferents nivells; en el bloc pengem un quadre organitzatiu i les diferents activitats d'aprenentatge de cada unitat didàctica. Les unitats didàctiques estan subdividides en diferents continguts i per a cada contingut es presenten diferents opcions d'aprenentatge.

A més, en aquest bloc, podem penjar per a cada unitat diferents enllaços relacionats amb el tema. <http://blocs.xtec.cat/iesbernaturals1>

Un punt fort de l'experiència també recau en el treball col·laboratiu del professorat i en la formació d'aquest a partir de la pràctica reflexiva.

Amb el desig de poder donar una resposta a l'atenció a la diversitat més inclusiva i innovadora dins l'aula està pensat el projecte: **APRENTATGE MULTINIVELL, una pràctica inclusiva.**

DESCRIPCIÓ

Curs acadèmic	2008-2009 1r. ESO
Punt de partida	Curs 2007-08 Preparació programació. Curs 2008-09 Elaboració de material i concreció metodològica. S'inicia l'experiència amb els 4 grups de 1r d'ESO.
Objectius	<ol style="list-style-type: none">1. Aconseguir donar resposta educativa a tot l'alumnat del grup classe atenent les diferències i aprofitant aquestes com valors positius per l'aprenentatge de tothom.2. Canviar la metodologia de treball per tal que l'alumnat sigui més conscient, més responsable i més protagonista del seu propi aprenentatge.3. Responsabilitzar a l'alumnat de la seva pròpia avaluació.4. Utilitzar noves tecnologies i fomentar la recerca d'informació.5. Propiciar la formació del professorat del centre en l'aprenentatge multinivell.

Desenvolupament de l'experiència

Implantació de l'aprenentatge multinivell

Com ens organitzem

Professorat

Col·laborem tres professors/es: dos del departament de Ciències i una psicopedagoga com a Atenció a la diversitat.

A nivell de Centre s'està creant un grup de millora per implementar-ho a altres cursos i matèries.

Les tres sessions setmanals es distribueixen així :

- Una sessió és sols amb el/la professor/a de ciències,
- l'altra sessió som dos professors/es i
- la sessió de pràctiques al laboratori és amb mig grup i un/a professor/a.

El professorat acompanya l'alumnat, el dinamitza, l'ajuda a organitzar-se i li facilita el procés d'aprenentatge.

Alumnat

Hi ha quatre classes de 1r d'ESO: 11, 12, 13 i 14, de 24 alumnes cadascuna. Es situen en grups de quatre i en taules de grup; aquests grups poden ser heterogenis (i s'han posat un nom relacionat amb la matèria) o bé homogenis (i tenen un color que els caracteritza –abans un número-). Les activitats que s'hauran de fer utilitzen aquests dos codis citats.

Cada grup, en què es treballarà cooperativament, es distribueix responsabilitats que aniran canviant: Coordinador, Ajudant de coordinador, Secretari i Responsable de material.

També poden canviar els components del grup i, per això, aprofitem el canvi d'avaluació o bé el final d'una unitat didàctica.

També hi ha una organització anual en què es reparteixen, cada setmana dos, les tasques de responsable de préstec de llibres i material de la Biblioteca d'aula.

A part de tot això, seguim tenint, al laboratori, la possibilitat de treballar en grups organitzats d'altres maneres.

Espai

El tipus d'aula és un tema que no podem passar per alt; cal, per poder treballar d'aquesta manera, les taules de grup, un espai per a ordinadors i un mínim de tres ordinadors i el canó per a poder projectar, tant les activitats proposades pel professorat com les presentacions elaborades per l'alumnat.

També cal un conjunt de prestatges o armaris on posarem els llibres de la biblioteca d'aula, els jocs i altre material útil.

La pantalla on projectem pot ser molt útil que es tracti d'una pissarra blanca; aquesta doble funció permet treballar sobre allò que es projecta.

Com treballem

Treball cooperatiu i col.laboratiu

La dinàmica de la classe és el treball cooperatiu i col.laboratiu. També hi ha treball individual que bàsicament es reflecteix amb el treball autònom a casa i amb la participació individual al grup de treball.

La part més conceptual es planteja a partir de preguntes que el/la professor/a fa a tot el grup classe.

El *coordinador/a del grup* és l'encarregat/da de comprovar si tot el grup té clara la tasca i coordina les intervencions de tots els membres del grup.

El *secretari/a* recull la proposta grupal per posar-la en comú amb la resta dels altres grups.

L'*ajudant de coordinació* fa les tasques de coordinador/a en cas d'absència del coordinador/a i controla el to de veu del grup.

El/la *responsable de material* és l'encarregat/da d'agafar els llibres de la biblioteca de l'aula i retornar-los a la biblioteca al final de la sessió en cas que no s'agafi de préstec.

Es marca un temps al grup per respondre a les qüestions que es plantegen i es posen en comú a tota la classe. A partir d'aquí, i amb la intervenció del professorat, es treballa l'error i es consensuen les respostes.

Normalment la part més conceptual es treballa en grup heterogenis i es fan diferents tipologies d'activitats amb aquesta forma de grup.

En grups homogenis, per nivells o ritmes d'aprenentatge, es fan també diferents tipologies d'activitats per tal de donar una resposta adequada a la diversitat de l'aula.

Organització de les diferents activitats d'aprenentatge

El Bloc

Tenim un bloc on pengem un quadre organitzatiu i les diferents activitats d'aprenentatge de cada unitat didàctica. Les unitats didàctiques estan subdividides en diferents continguts i les activitats d'aprenentatge relacionades, tant a nivell homogeni com heterogeni.

A més, en aquest bloc, podem penjar per a cada unitat diferents enllaços relacionats amb el tema.

<http://blocs.xtec.cat/iesbernaturals1>

Quadre organitzatiu: està distribuït en files i columnes.

Les files marquen la tipologia de contingut, les columnes marquen la diversitat de propostes d'activitats d'aprenentatge.

Les activitats emmarcades en les columnes "grups noms" fan referència a continguts bàsics que faran tot l'alumnat d'aula amb grups heterogenis. La columna "grups colors": vermell, groc i verd corresponen a activitats d'aprenentatge de diferents nivells i dificultats. El vermell equival a nivell més alt, el groc a nivell mitjà i el verd a nivell més baix.

**Treball competencial
(metodologia/tipologia
d'activitats/organització
social)
Veure annex guia
d'ús**

La proposta educativa que presentem està d'acord amb el treball competencial i porta a treballar amb una metodologia que tingui en compte la **integració de coneixements**, la **funcionalitat dels aprenentatges** i l'**autonomia personal** de l'alumnat que permet prendre consciència del propi procés d'aprenentatge.

Integració de coneixements

- Es treballa de forma conjunta amb els continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals.
- La seqüència didàctica se centra en l'estudi de fets, fenòmens o problemes des d'una visió global.
- Es realitzen projectes transversals a nivell de centre com ara: Setmana Cultural, tallers interdisciplinaris...
- Promouen l'ús de les TIC i els mitjans audiovisuals en tasques adients de forma integrada, com un bon recurs en la gestió del coneixement i en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge.
- S'usen varietat de recursos.

Funcionalitat dels aprenentatges

- Els continguts que es treballen a l'aula estan relacionats amb fets reals o amb problemes quotidians.
- Es dóna importància a aspectes procedimentals basats en l'experimentació, el treball de camp o la manipulació.
- Els coneixements es tradueixen en actituds i accions quotidianes, tant individualment com col·lectivament.
- Connecten amb els interessos de l'alumnat.

Autonomia personal

- Es facilita que l'alumnat treballi de forma autònoma i amb responsabilitat.
- Es presenten tasques en diferents graus de complexitat.
- Es respecten els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.
- S'ajuda l'alumnat a reflexionar sobre el que fa, ho raoni i ho comuniqui.
- Es pretén que l'alumnat, prengui decisions sobre què i com aprendre amb la utilitat de diaris i documents d'avaluació i coavaluació.
- Es promou que l'alumnat desenvolupi habilitats d'esforç, treball, estudi.
- Es permet que l'alumnat doni respostes obertes, plantejant dubtes per anar reelaborant el coneixement, i sigui conscient que està aprenent.
- Es pretén que l'alumnat treballi en situacions en què es pugui aplicar amb eficàcia allò que s'aprèn, que transfereixi els seus

aprenentatges a l'anàlisi i la resolució de noves situacions, posant en pràctica els valors i les normes de convivència.

- Es fa que l'alumnat complementi el treball individual i el treball cooperatiu, facilitant que els companys i companyes s'ajudin entre si i es gestioni el treball en grup de forma cooperativa.
- Es promouen estratègies per a l'avaluació dels aprenentatges que tinguin en compte la gestió de l'error a través de l'autoregulació.

Temporització Curs 2008-2009

Recursos humans i materials Recursos Humans: 2 professor/a del departament de Ciències Naturals, 1 professora del departament de psicopedagogia.

Recursos Materials: Aula adaptada a l'aprenentatge en grups cooperatius. 5 ordinadors, un canó, una impressora, biblioteca d'aula formada per llibres de text de C. Naturals de diferents editorials, jocs.

Valoració i conclusions Respecte als objectius plantejats podem afirmar que hem constatat :

- Major autonomia.
- Millor gestió de la informació.
- Major col·laboració.
- Més consciència del propi aprenentatge.
- Major adequació a les pròpies necessitats de l'alumnat.
- Possibilitat d'aprendre de diferents maneres: major ús de les pròpies habilitats.

Les perspectives de futur són avançar amb l'aprenentatge multinivell durant el curs 2009-2010: implementar-ho a les ciències naturals a segon d' ESO i començar en alguns temes a ciències socials.

Aspectes innovadors En aquest moments no coneixem experiències d'aquest tipus en altres Instituts a nivell de grup ordinari, però sí que es realitza en altres països com el Canadà, per tant aquí és un projecte innovador.

La innovació radica en diversos aspectes, tant a nivell organitzatiu com pedagògic i d'utilització de les noves tecnologies.

Eficiència Podem constatar a partir dels resultats d'avaluació de l'alumnat en els diferents trimestres l'índex elevat d'èxit escolar.

Criteris d'avaluació

- Grau de satisfacció de l'alumnat.
- Grau de satisfacció de les famílies.
- Grau de satisfacció del professorat en l'àmbit del treball de col·laboració.
- Grau d'interès i transferència de l'experiència en altres professors/es del centre i departaments didàctics.
- Índex d'èxit escolar.

Millores

- És un model que constata la millora en els processos d'ensenyament-aprenentatge a partir de la concepció de l'aprenentatge multinivell i de l'organització participativa en l'aula (aprenentatge cooperatiu).
- Fomenta el treball col·laboratiu entre el professorat i la formació permanent.
- Valora l'equitat i a la diversitat des d'una visió inclusiva.
- Utilització de les TIC i les TAC.

- És una bona pràctica de centre i afavoreix la transferència d'aquesta experiència a altres departaments didàctics.

AUTORIA DE L'EXPERIÈNCIA

Coordinació	Rosa Llorc Juncadella	- Coordinadora LIC
	Josep Vilanova Ros	- Cap d'estudis d' ESO
	Carme Sanjuan	- Coordinadora pedagògica
Professorat implicat	Araceli Casado	- Coordinadora de tutors 3r ESO
	Eva Caminal	- Coordinadora de tutors 1r ESO
	Celeste Sancho	- Coordinadora de tutors 1r ESO
	Isabel Fernández	- Coordinadora de tutors de batxillerat
	Antoni Lopez	- Projecte Mediació
	M ^a Victòria Rubio	- Cap de departament de ciències socials
	Beatriz García	- Tutora de 1r ESO
Mercè Albesa	- Tutora de 1r ESO	

CONTACTE

Nom i cognoms	Rosa Llorc Juncadella mllort2@xtec.cat
Telèfon	93 668 37 62
Unitat	Institut Bernat el Ferrer (Molins de Rei)

